

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri, Basınımızın değerli temsilcileri, Odamızın Mart ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2016 yılında bir önceki yıla göre 273 bin kişi artarak 3 milyon 330 bin kişi oldu. İşsizlik ise 0,6 puanlık artış ile %10,9 oldu. Aynı yılda; tarım dışı işsizlik oranı bir önceki yıla göre 0,6 puanlık artışla %13 olarak tahmin edildi. 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı 1,1 puanlık artış ile %19,6 olurken,15-64 yaş grubunda bu oran 0,6 puanlık artış ile %11,1 olarak gerçekleşti. İşsizlikteki artışın bir nedeni işgücüne katılım oranındaki artıştır: Örneğin 2015 Aralık döneminde %50,9 olan işgücüne katılım oranı da Aralık 2016'da %51,6'ya çıkmıştır. Gençlerimiz çalışmak istedikçe işgücüne katılım oranı yükselmekte, işgücüne katılım oranı yükseldikçe de işsizlik artmaktadır. Aralık 2015'te %19,2 olan genç nüfusta işsizlik oranı da 2016'da %24'e yükselmiştir. Kısacası, her dört gençten biri çalışmak istemekte ama iş bulamamaktadır. Bu durum sürdürülebilir değildir. Nüfusunun en dinamik, en eğitilmiş ve en üretken dörtte birinden yararlanamayan bir ekonomi ayakta kalamaz. Bu sorunu çözmek ve işsizliğe kalıcı çözümler üretmek için uzun vadeli çözümler üretmeli, işgücü talebine uygun nitelikte işgücü eğitime hız vermeliyiz.

Değerli Meclis üyeleri,

Yüksek işsizliğin nedenleri ortadan kalkmadıkça işsizliğin bir süre daha yüksek oranlarda seyretmesi sürpriz olmayacaktır. İşsizliğin yüksek olmasının yapısal ve konjonktürel birçok nedeni bulunmaktadır. İşgücünün niteliği ve işgücü piyasası gibi yapısal nedenleri biliyoruz. Ancak son dönemlerde işsizlik üzerinde konjonktürel nedenler ağır basmaya başlamıştır. Bunların başında içinde bulunduğumuz siyasi belirsizlik ortamı gelmektedir. İçinde bulunduğumuz referandum belirsizliği, yatırım ve tüketim harcamalarında ertelemelere yol açarak işsizlikte artışa yol açmaktadır. Bizim beklentimiz, referandum sonuçlarının belli olmasıyla birlikte belirsizlik ortamının kalkması ve hızla işsizlikte normal koşullara dönmemizdir. Ancak, referandum sonrasında şartların normale dönmesi için siyasilerin de çaba göstermesi gerekmektedir. Aksi takdirde ekonomik ve siyasi şartların normalleşmesi zaman alabilir, ekonomide ve işsizlikte toparlanma gecikebilir. 2016'nın tamamında yüzde 10,9 olan işsizlik yılı yüzde 12,7 ile kapattı. Her yıl yaklaşık bir milyon kişiye iş bulmamız gerekiyor. Bunun için de her yıl yüzde 5-6 büyümemiz gerek. Büyüme bunun altına düşünce işsizlik artıyor. İşsizlikte kalıcı mücadele için yaratıcı çözümlere ihtiyaç bulunmaktadır. Son dönemde hızla yükselen işsizlik karşısında Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı üzerine başlatılan "istihdam seferberliğine" katılarak istihdamın arttırılmasına yönelik bir dizi çalışma başlattığımızı daha önce sizlerle paylaşmıştım. Bu konuda epey mesafe katettik ve bunu medyadan da takip ettiğiniz gibi geçtiğimiz haftalarda bir basın toplantısı düzenleyerek kamuoyu ile paylaştık.

Bu çalışmalar kapsamında oransal ve sayısal olarak en yüksek istihdam artışını gerçekleştiren üyelerimizi düzenleyeceğimiz bir törenle ödüllendireceğiz. Buna ilişkin müracaatlarınızı da 31 Mart tarihine kadar bekliyoruz.

Değerli meclis üyeleri,

Ülke olarak bizi zor bir yıl beklemektedir. İç pazarda yaşadığımız zayıflık, ödemelerde ki aksamalar, finansmana erişimde yaşadığımız sıkıntıların devlet tarafından farkına varılarak tedbir alınması sıkıntıları bir ölçüde de olsa hafifletmiştir. "Can suyu" kredisinden tutun, "nefes kredisi"ne, Kredi Garanti Fonu'nun yüzde 100'e varan kefaletlerine varan bir takım tedbirler biraz gecikmeli de olsa hayatımıza yansımıştır. Kurumlar vergisinden yüzde 5 indirilmişti, şimdi düzenli vergisini ödeyen gelir vergisi mükelleflerinden de yüzde 5 indirilecek olması piyasalara fazladan bir rahatlama sağlamıştır.

Değerli Meclis üyeleri,

Ocak ayında ihracat %18,1 artarak 11,3 milyar dolar, ithalat %15,9 artarak 15,6 milyar dolar oldu. Ocak ayı dış ticaret verileri ekonomi hakkında güçlü sinyaller verirken TİM verileri, ihracat artışının Şubat ayında zayıflayarak da olsa devam ettiğini göstermektedir. TİM verilerine göre Şubat ayı ihracatı geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 5,1 artarak 11,3 milyar dolara ulaşmıştır. Son 12 aylık dönemde ise ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,6 artışla 143,2 milyar olmuştur. Görüldüğü gibi yılın ilk iki ayında ekonomi ihracattan önemli bir destek görememiştir. Bu durumun devam etmesi, yılın tamamında ekonomik büyüme ve istihdam artışını sınırlayacaktır. Ocak ayında sanayi üretimi aylık bazda %1,3, yıllık bazda %2,6 artarak beklentilerin üzerinde gelmiştir.

Böylece Ocak ayında yıllık artış Mayıs 2016'dan bu yana en yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Ocak ayında sanayi ciro endeksi de bir önceki aya göre %7 artmıştır. Sanayideki üretim artışının devam edip etmediği görülecektir. Tüketici güven endeksi ise mart ayında bir önceki aya göre %3.2 oranında artarak 67, 8 olmuştur.

Değerli Meclis Üyeleri,

Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin kredi notu görünümünü "durağan"dan "negatif"e indirirken, Ba1 olan kredi notunda bir değişiklik yapmadı. Moody's, geçtiğimiz Eylül ayında da Türkiye'nin kredi notunu bir kademe düşürerek yatırım yapılabilir seviyenin altına çekmişti. Eğer kredi notu görünümünde değişikliğe yol açacak ciddi bir ekonomik tedbir alınmazsa önümüzdeki 6ay-1yıl gibi bir sürede yeni bir not indirimine gidilmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesi, ülkenin dış finansman kalitesinde de bozulmaya yol açmaktadır. Örneğin 2015 yılında toplam 32,1 milyar dolar olan cari işlemler açığının 11,8 milyar doları Net Hata ve Noksan, 10,2 milyar doları rezervlerden gelirken sadece 10,1 milyar doları sermaye girişleri ile karşılanmıştır. Dış finansman kalitesi düzelmezse dış ödemelerde zorluk yaşamamız muhtemeldir.

Değerli meclis üyeleri,

Türkiye'nin büyüme performansı yeni milli gelir hesaplarıyla birlikte yükselmiştir. Ancak yeni seride Türkiye'nin büyüme performansı yükselmiş olmasına rağmen 2008 sonrası dönemde ortalama büyüme oranı, 2002-2007 döneminin gerisinde kalmaktadır. Bunun anlamı, Türkiye'nin büyümesinde yapısal yavaşlama yaşanmaktadır.

Bizler bugüne kadar Türkiye'nin yeni bir büyüme hikayesine ihtiyacı olduğunu hep söyledik. Peki neden gerçekleştirilemiyor? Büyümenin bileşenleri nelerdir? Bize göre Türkiye'nin yeni büyüme hikayesinin temelinde yer alması gereken en önemli unsur "verimlilik"tir.

Ünlü iktisatçı Daron Acemoğlu da, verimlilik artışı olmadan bir ülkenin kendi zenginliğini artırmasının pek mümkün olmadığı sonucuna ulaşmaktadır. İşgücü verimliliğini, sermaye verimliliğini ve toplam faktör verimliliğini artıramayan bir Türkiye'nin "sürdürülebilir bir büyümeyi" yakalaması oldukça zor görünmektedir. Üretim artışının; sermaye, işgücü gibi üretim girdileriyle açıklanamayan kısmını gösteren toplam faktör verimliliği ne kadar artarsa ekonomi o kadar sağlıklı büyüyecektir. Analizler Türkiye'de toplam faktör verimliliğinin eksikliğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. 1981-2011 arası uzun dönemli etki incelendiğinde Türkiye'deki büyümenin yalnızca %20'lik kısmının faktör verimliliğindeki artış ile açıklanabildiği anlaşılmaktadır.

Değerli meclis üyeleri,

Verimlilikle ilgili Türkiye olarak sorunumuz KOBİ'lerde kendini göstermektedir. Örneğin Avrupa Birliğinde büyük ölçekli imalatçı firmalar, küçük ve orta boy imalatçı firmalara göre 1.8 kat daha verimli iken, Türkiye'de bu oran 5.1'dir. Bu oran bize çok net bir şekilde KOBİ'lerde verimliliğe odaklanmanın ne kadar önemli olduğunu söylemektedir. Bu noktada sormamız gereken soru, Türkiye olarak verimliliği nasıl artırabiliriz? Bugüne kadar yapılan çalışmalarda verimliliğin en önemli anahtarı olarak karşımıza çıkan unsur teknoloji ve inovasyondur. Yaptığımız bir çalışmada hangi tür inovasyon faaliyetinin firma performansı üzerinde nasıl bir etki yarattığını inceledik. Örneğin Ar-Ge desteği olan Ar-Ge indiriminin etkisi incelendiğinde, her 1 TL'lik Ar-Ge indirimine karşılık firmanın cirosunun 2-4.5 TL aralığında artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Ar-Ge faaliyetinin göstergesi olan Ar-Ge indiriminin firmanın ihracatına etkisi incelendiğinde, benzer bir tablo ortaya çıkmaktadır. Her 1 TL'lik Ar-Ge indirimine karşılık firma ihracatı ortalama 2.5 \$'a kadar artış gösterebilmektedir. Bir diğer inovasyon faaliyeti olan endüstriyel tasarım konusunda da benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır. Analiz sonuçlarına göre tasarım başvurusu sayısı arttıkça firmanın cirosunda, başvuru başına ortalama 650 bin \$'lık bir artış meydana gelmektedir. Patent ise neden önemli olduğunu bize rakamlar söylemektedir. Patent başvuru sayısı arttıkça firmanın cirosunda, başvuru başına ortalama 7 milyon \$'a kadar çıkan bir artış görülebilmektedir.

Değerli meclis üyeleri,

Verimliliğin bir diğer anahtarı modernizasyon yatırımlarıdır. 1 TL'lik modernizasyon yatırımının sanayi kuruluşlarının "üretimden satışları" üzerinde, orta vadede 2-2.5 TL'lik bir artış doğurduğu tespit edilmiştir. Sizlere biraz önce vermiş olduğum bu değerlerin anlamı, firma yenilikçilik faaliyeti ile uğraştıkça hem kendisi kazanıyor hem de ülkemiz kazanıyor.

Değerli meclis üyeleri,

Verimlilik noktasında hem biz sanayicilere hem de kamuya çok önemli görevler düşmektedir. Kamu; verdiği destekleri, hibeleri “verimlilik temelli” dağıtmadığı sürece ya da en azından bu desteklerin verimlilik artışını sağlayıp sağlamadığını göz önünde bulundurmadığı sürece, sürekli verimsiz olmakla suçlanacak, özel sektörü de verimsiz hale getirecektir. Bu noktada Türkiye önemli bir sorun yaşamaktadır. Özel sektöre verilen hibe, destek ve teşvikler hangi sektörlere veriliyor, bunların etkileri nelerdir, verimliliğe katkısı ne oldu sorusunun cevabını ne yazık ki vermek mümkün değildir. Öncelikle verilen desteklerin etki analizinin yapılması, sonuçlarına göre bu desteklerin verimliliği artıracı yapılar haline getirilmesi gerekmektedir. Türkiye’nin yeni büyüme hikayesine kamunun kısa vadede sağlayabileceği en önemli katkılardan bir tanesi bu olacaktır.

Düşük yatırım düzeyi, son dönemde küresel ekonomide görülen en temel sorunlardan bir tanesidir. Türkiye olarak bizim de yatırım sorunumuz var. 2012 yılından bu yana özel sektör yatırımlarında görülen yavaşlama kaçınılmaz olarak sermaye stoğunu etkilemektedir. Türkiye’nin büyümesi ve sabit sermaye yatırımları arasındaki ilişkiyi analiz eden çalışmalarda, uzun dönemde sabit sermaye yatırımlarının ekonomik büyüme üzerinde etkisi tespit edilirken kısa dönemde sabit sermaye yatırımlardan ekonomik büyümeye doğru bir nedensellik ilişkisi bulunamamıştır. Bu yönüyle 2012 ve sonrasında görülen sabit sermaye yatırımlarındaki yavaşlamanın devam etmesi durumunda Türkiye’nin uzun dönemli sürdürülebilir büyümesi üzerinde olumsuz etkileri ortaya çıkabilecektir. Yatırımlarını artıramayan bir Türkiye’nin mevcut özel sektör yatırımlarını en etkili biçimde kullanması gerekmektedir. Bunun da anahtarı yine verimliliktir. Mevcut yatırım düzeyi ile en çok çıktığı elde edebileceğimiz ölçüde ekonomimiz büyüyecektir. Sözlerime burada son verirken hepinizi saygı ile selamlıyorum.